35ԻՆՃԻ ՄԷՆԷ Ն. 4664 1909 ՄԱՅԻՍ 2/15 ՃՈՒՄԱ. ԻՐԹԷՍԻ 25 ՐԷՊԻ ԻԼԼԱԼԸՐ 1327)(2 ՄԱՅԻՍ 1325

ՄԷՋՄՈՒԱԻ ԱԽԲԱՐ

DIRECTION DU JOURNAL
MEDJMOUA-I-AHBAR
65, Grand'rue de Péra, Taxim, 65

ԱՊՈՆԷ ԳԻՆԵՐԸ՝ ՍԷՆԷԼԻԿԻ 6 ԱՅԼԵՐՈՎ

Իսթանպոլ իչին	Ղրուշ	60	35
Թաշրա իչին	»	85	45
Մէմալիքի էնճէպկիւլ իչին	Ֆրանկ	20	10

ԶԱՐՇԷՆՊԻՒՏ վէ ՃՈՒՄԱ. ԻՐԹԷՍԻ
ԿԻՒՆԼԷՐԻ ՆԷՇՐ ՕԼՈՒՆՈՒՐ
Իլանաբ իչին այրընա բազարլըգ :

مجموعهٔ اخبار
بك اوغلی تقسیم جاده‌سی نومرو ٦٥

ՄԻԻԳԱԹԼԱԹՍԱՆ ՍՕՆՐԱ.

Ատանա վէ ճիվարընտա վուգու պուլան գրթթալ, թալան, իրրագ վէ պուլարրն թէֆէրրուաթը օլան սաիր ֆէնալրգլար, օ կիւզել վէ միւնզիթ մէմլէքէթի վէ էհալիսինի, պիր ելխայլի միւտտէթ զարիֆընտա անբսրնը ունուտամատաճագ վէ մատաի վէ մանէվի զարարլարը գօլայճա թազմին իտիլմէկէճէք սուրէթտէ բանէտար իթտիքատէն պաշգա, պիւթիւն Թիւրքիա էհալիսինէ վէ Էվրոբա վէ Ամէրիգա միլլէթլերի վէ ճէմաաթլարընա տա ֆէզզէյատէ սուի թէէսիր իթմիշ տիր։ Պու կիւնքի ահվալ, մէմալիքի էճնէպիյէտէ չըգան զազէթալարա վէ Բարլամէնթօլարընա տախի վէսիլէի մուպահասա օլմուշ, վէ հուսուլէ կէլէն սուի թէէսիր, կէօնակէօն էֆէնտար վէ միւթալէաթա գաբու աչմըշ տը։ Հաթթա տիւնքի ճումսա կիւնիւ Ֆրանսա Մէպուսան մէճլիսինէ, աղատան Մ. Տընի Գոչէն Թարաքընտան, էրմէնիթանը միւգաթէլաթը հազրընտա խարիճյէ նազրը Մ. Բիշոնա պիր իսթիյզահ վագը օլաճաղը մուգաբրէր իտի։ Շուհալտէ, պիւթիւն ալէմին նազարը սիգգաթը, պու էսնատէ հիւքիւմէթը Օսմանիյէնին իթթիխազ իտէճէկի խաթթը հարէքէթէ, իմբրաթա ատֆ օլունմըշ տը։ Պունտան էվվէլ օթուզ իքի օթուզ իւչ սէնէ տէվամ իտէն զէմանը իսթիպատատա, էրմէնիսթանտա վուգուա կէլէն վէ պէտապախթ էրմէնի միլլէթինի մանէն վէ մատաէթէն խարապ վէ մահվ իտէն թախրիպաթ, թազեիգաթ, մէզալիմ ու թէատտիսաթ, հէր օ տէվրին սուի իտարէսի, սուի նիյէթի, իգթիտարսըզլըղը նէթիճէլէրինտէն իտի. պու եիւզտէն միլլէթ վէ տէվլէթը Օսմանիյէ, միւլք վէ խազինէ տէ ազ զարար կէօրմէսի, տախիլէն վէ խարիճէն նամուս ու իթիպարը ազ բայիմալ օլմասը, եախօտ տահա տօղրուսը նամուս ու իթիպար վէ էմնիյէթ տէնիլէն չէյ պիւսպիւթիւն զայիլ օլտու, վէ էն ֆէնասը՝ այնի թօբրագտա, այնի վաթանտա եաչաեան վէ եալընըզ ճինս վէ մէզհէպճէ ֆարգլարը օլուպ, հալ պու-քի պիր թօբրագ վէ պիր վաթան գարտաշլարը պուլընան Թիւրք, Էրմէնի, Ռում, Մուսէվի վէ սաիրլէրի արասընտա սօղուգլըգ, զըտտիյէթ վէ խուսումէթ հիսսիեաթը թէվլիա իյլէտի։ Իշթէ պունլար, օ տէվրը իսթիպատատն չարրըգ, եօլսըզ վէ ագբլարըզ բօլիթագասընին մահսուլլարը իտի քի, նիհայէթ, տէֆ վէ նապէտիա օլաճաղը սօն տաղրգալարընտա պիլէ, պու միւլք ու միլլէթէ սօն պիր տարպէ տահա վուրմագ իւզրէ, Ատանա վիլայէթի վէ տիկէր պազը մահէլլէր գրթթալընը, թախրիպաթընը թէրթիպ իթմիշ, վէ պու սուրէթլէ, զաթէն պիր չօգ լանէթլէրէ, պէտտուալարա, հագգրյլա միւսթահագգ օլտուղը հալատէ, սօն վէ չէտիա պիր լանէթ վէ պէտտուայա տախի լաբդ օլմուշ, վէ այնի վագրթտա, հիւքիւմէթը միւսթէպիտէ վէ զուլմիէյի թէագիպ իտէն հիւքիւմէթը մէշրութամըզա մուհիմմ պիր վազիֆէ թէրք իթմիշ տիր։

Էվվէթ, մուհիմմ վէ մուգատտէս պիր վազիֆէ, չիւնքի հիւքիւմէթը մէշրութա, պու սըրատա, Ատանա վէ մահալը սաիրէ գաարըշլըգլարընը միւսէպպիպլէրինի, ֆախիէրինի արտաբպ պուլարագ, միւսթահագ օլարգլարը էն չէտիտ ճէզալարը վէրէճէք, զասպ օլընան էմվալ վէ էշեայը մէյտանա չըգարըպ, սահիպլէրինէ իեատէ իյլէյճէք, հիւքիւմէթը մահէլլիյէնին իգթիտարսըզլըղընտան եախօտ սուի նիյաթ վէ էֆքեարընտան զուհուրա կէլմիշ օլան պու ֆէնալրգլարըն պախս օլտրգլարը զարար վէ զիեանը թազմին իտէճէք վէ եախօտ իթթիրէճէք տիր։

Հիւքիւմէթը մէշրութամըզըն թաագիպ իտէճէկի բօլիթիգա՝ հիւքիւմէթը միւսթէպիտէնին բօլիթիգասընտան պիւսպիւթիւն ֆարգլը տը։

Իսթիպատատ իտարէսի, Իսլամ վէ Խրիսթիեան արասընտա թէֆրիդա հասլ իտէր իտի, վէ պէօյէ վագրալարատա, Խրիսթիանը տախմա գապահաթը չըգարըպ, էվրօբանըն կէօղէրինէ տէ տիւրլիւ տիւրլիւ եօլլար իւէ քիւլ սէրրէրէք, եչի բամուգ իբլիկիյէ պազար իտի։ Լաքին Մէշրութիյէթ իտարէսի՝ միւսավաթը վազ իթմիշ, վէ ատալէթի խաթթը հարէքէթ իթթիխազ իյլէմիշ տիր, վէ թէքմիլ բօլիթիգասընը օ էսաս իւզէրինէ պինա իտէճէք տիր։ Ատանա վէ մահալը սաիրէ միւգաթէլաթընա գատար Անատօլընըն միւխթէլիֆ մահէլլէրինէ, Իսլամ վէ Խրիսթիեանլար պէյնինտէ զուհուրա կէլէն իխթիլաֆաթ, հէր իսթիպատատն սէմէրէլէրի օլմըշ տը։ Մէշրութիյէթ՝ Իսլամը, Խրիսթիեանը, Մուսէվիսի, էլհասըլ պու վաթանտա եաչաեան վէ տէվլէթի Օսմանիյէնին վիճուտինի թէշքիլ իտէն գավմլար արասընտա այրըլըգ ղայրլըգ էֆքեարընը, նէ՝ ալէնի, նէ՝ զըմնի ասլա վէ զաթա պէօլէմէմէքլէ, վէ պու էֆքեարը վէ միւթէասըպլարընը, էն նատանլարընը զարարլարինէն չըգարմաեա չալըշմագլա, պու կիւնքի հիւքիւմէթ, իշթէ օլվագրթ, զիւթիւն ալէմէ, եար ու աղեարա գարշը հագրգէթէն միւսթագիմ, մազպութ, միւսթագպէլէն թէէմինպախշ պիր բօլիթիգայա սալիք օլտուղընը իսպաթ իթմիշ օլաճաղը կիպի, մէմալիքի Օսմանիյէնին տաիրլէն իսլահընա, թէրագգըսընա, էհալինին բէֆահ ու սաատէթինէ, վէ խարիճէն թէզեիսը չէրէֆ ու իթիպարընա ճիտատէն վէ հագրգէթէն նայիլ օլապիլէճէք տիր։ Հասրլը պու ճէսիմ պինայը, միւսթագպէլին հէր կէօնա իհթիմալաթընա գարշը մէթին պիր թէմէլ իւզէրինէ գօյմըշ օլաճաղ տը։

ՄԷՃԼԻՍԻ ՄԷՊՈՒՍԱՆ

Ճումա իրթէսի, 25 Ապրիլ

Զըգան ճումա իրթէսի կիւնիւ, Ահմէտ Բիզա պէյին թահթը բիեաէթինէ ադա օլընան իճթիմաէ, Գանունը էսասինին թատիլաթըյլա իչթիղալ իտիրմիշ տիր։

Աեանա տակր օլան Ճնճը մատտէնին միւզաքէրէսի տիկէր պիր իճթիմաէ թատիլգ օլընմըշ տը։ Ումումի ճէմիյէթլէրին սէրպէսթիյէթի հագգընտաքի գանուն լահասը արիզ ու ամիգ միւզաքէրէ օլընմըշ, վէ թատիլաթըն իճրասը իչին, մէզքիւր լահիսի գանունիէ՝ գօմիսիօնը մախսուսընա կէօնտէրիլմիշ տիր։ Եըլտըզ սէրայընըն թէհարրիեաթընա մէմուր մէպուսան հէյէթինտէն կէլմիշ օլան 2, 3 վէ 4 Ն.լը զապթնամէլէր օգունմըշ տը։

2 Ն.լը զապթնամէ, ապրիլ 21 սալը.— Իւչ գայանընը աչըլմասը տիւնէ թատիլգ իտիլմիշ իտի։ Իքիսի աչըլաը. իչինտէ 90,000 լիրայա եագընը ալթուն վէ կիւմիւշ ագչէ պուլընտը. իւճիւնճիւսիւ աչըլամասըզընտան, լազմ կէլէն ալէաթըն թէտարիքիյէ եարընը աչըլաճագ տը։

Մուսահիպ Նատիր աղա թարաֆընտան միւզէնին եագընընտա իքի պէօյիւք գացա վէ սանտըգ կէօսթէրիլմիշ տիր։ Պունլարտա իհթիմալքի պու կիւն աչըլաճագ տը։

3 Ն.լը զապթնամէ (չարշէնպիհ.) Պու զապթնամէ՝ Թաշ-օտատա 24,000 լիրա վէ 10,000 ղրուշլուգ կիւմիւշ ագչէ պուլընտըզընը միւպէյեին տիր։ Պունընն 100 լիրասը, գօմիսիօն մարիֆէթիյլէ վուգու պուլմըշ վէ պուլաճագ մէսարիֆէ մուգապիլ չէհիր էմինի Հազիմ պէյէ թէսլիմ օլընմըշ, վէ պագիսի մէօհիւրլէնէրէք Հարպիէ նէզարէթի վէզնէսինէ կէօնտէրիլմիշ տիր։ Միւզէ ճիվարընտա իքի գացա վէ իչի պօշ օլարագ տէմիր պիր սանտըգ պուլընմըշ տը։ Գացալարընը աչտըրըլմասը իրթէսի կիւնէ թատիլգ օլընմըշ տը։ Սէլանիքտէ սուլթանը սապգա կէօնտէրիլմէք իւզրէ օլան էշեա արասընտա, իքի էավապ չանթասը իչինտէ, Շահզատէ Ապտիւլ Հէք. նամընա մուհարրէր պազը սէնէտատը Խագանի վէ Շիրքէթը Խայրիէ սէնէտատը իլէ վալիտէսի ալթընճը Իգպալ հանրմ նամընա թօրպալար իչինտէ Տէմիր եօլը վէ Թէճհիզաթը ասքէրիէ իսթիգրազ թահվիլաթը վէ պիր միգտար կիւմիւշ ագչէ պուլընմըշ, վէ չանթալար մէօհիւրլէնիպ, Հարպիէ նէզարէթի վէզնէսինէ կէօնտէրիլմիշ տիր։

4 Ն.լը զապթնամէ. բէնչշէնպիհ 23 ապրիլ.— Միւզէ եագընընտա գըրըլարագ աչըլան իքի գացատան պիրի պօշ չըգմըշ, վէ տիկէրինտէ իսկ, 6 չըմէնարֆէր թահվիլի, 18 միւսթէլիֆ թահվիլաթ, ալթուն վէ կիւմիւշ ավանի, սուլթան Ապտիւլ Ազիզին միհրի, 9 քէլամը գատիմ վէ Եուսուֆ Իզզէտտին էֆ. հաղրէթլէրինէ ատամիր վէ էվրագ զուհուր իթմիշ տիր։ Պունլար՝ մէզքիւր գացատա քիլիսէնմիշ տիր։

Շալէ քէօշկիւնէ կիտէն գօրիտօրընն սաղ ճիհէթինտէքի պիր օտատա պիր չանթա իչինտէ խաֆիէ ժուրնալլարը, պէհէրի 500 բուպիւիք 12 բուս պանգնօթը, վէ էվրագը մուզիրրէ նամը վէրիլէրէք զապթ օլընմըշ վէ չիւպհէսիզ օրատա ունուտուլմըշ պիր թագըմ էվրագ զուհուր իյլէմիշ տիր։

Իճթիմաընն իքինճի գրսմը, իճթիմաը ումումի նիզամնամէսինէ հասր օլընմըշ տը։ Պունատան պաշգա պազը մուհիմմ թագրիրլէր օգունարագ, միւհթաճ չիֆթճիլէրէ թէվզի օլընմագ իւզրէ, պիր այ էվվէլ իրսալինէ գարար վէրիլմիշ օլան 100,000 լիրանընն իրսալ վէ թէվզիի կէհիքմէսինտէն տօլայը Տախիլիէ նէզարէթինէ պիր թէզքիրէ եազըլմասը գարարլաշտըրըլմըշ, վէ զայրը միւսլիմ էհալիսէն ասքէր ալընմագ իւզրէ եարըլաճագ եէնի գանունընն կէճիքմէսի հագգընտաքի թագրիր գապուլ օլընարագ, Հարպիէ գօմիսիօնընա իհալէ գըլընմըշ տը։

* * *

Բազար իրթէսի կիւնիւ, Գըլըճ գուշանմա ալայը միւնասիպլէթիյլէ Մէճլիսի մէպուսան իճթիմա իթմէմիշ տիր։

* * *

Մէճլիսի աեան, Սէրսէրիլէր Նիզամնամէսինի գապուլ իթմէքլէ, իրատէի սէնիէսի սրտուր իթմէք իւզրէ սուրէթի խաքիբայը Շահանէյէ թագալմ օլունմըշ տը։ Պատէհու Հէյեէթը աեան, Ատանա ահվալի վէ ասասիյին իպգասը իչին իթթիխազ օլունան թէտապիր իւզէրինէ իճրաի միւզաքէրէ, վէ վիլայէթը մէզքիւրէ միւհթաճիյնի իչին 30,000 լիրալըգ մուվագգաթ պիր իեանէ կէօնտէրիլմէսի գարարընը թաստիգ իյլէմիշ տիր։

* * *

Սալը, 28 Ապրիլ

Մէճլիս, էօյլէյին, Ահմէտ Բիզա պէյին թահթը բիեաէթինտէ աչըլմըշ վէ զապթը սապգա գապուլ օլունարգտան, վէ Պասրա մէպուսը Թալիպ պէյէ 15 կիւն գատար իսթէտիկի մէէզունիյէթ վէրիլտիքտէն սօնրա, բուզնամէի միւզաքէրաթա տախիլ պուլունան մաթպուաթ վէ մաթպաալար գանունը լահիսընընն միւզաքէրէսինէ պաչլանմըշ տը։ Մաթպուաթ գօմիսիօնը մազպաթա մուհարրիրի Լութֆի Ֆիքրի պէյ, քիւրսիի խթթապէթէ կէլէրէք, աթիէքի իյզահաթը վէրմիշ տիր. «Բեաֆիֆէյի մէմալիքի մէշրութատա, էֆրատտն, քէնտի էֆքեարընը մաթպուաթ վասրթասըյլա պէեանէ հազգը՝ էն մուգատտէս պիր հագգ տը, լաքին իչպու հագգ՝ պիր թագըմ չարթլարա թապի տիր։ Ֆագաթ պու չարթլարատա հէյեէթը իճթիմայէնին մէնֆաաթլարընը նազարը տիգգաթա ալարագ, լիւզումսըզ չարթլար գօյմամագ զարուրի տիր։ Գօմիսիօն, պու ճիհէթլէրի նազարը տիգգաթա ալարագ, հիւքիւմէթին լահիսընը սուրէթլէ միւթալէա իյլէտի։ Ղազէթա չըգարմագ իչին հիւքիւմէթին լահիսընընաքի չարթլարը գապուլ իլէ պէրապէր, պու էսասը իճրաաթտա գապուլ իթմէտիք։ Պիր ղազէթաճընն վէֆաթընտա, վէրէսէնին, էվսաֆը գանունիէյի հայիզ պիր միւտիրի մէսուլ իլէ ղազէթայը չըգարմասը հագգընը գապուլ իլէ, հիւքիւմէթին վազ իթտիկի քէֆալէթը նագտիէյի լիւզումսըզ կէօրէրէք բէտտա իթտիք։ Շուրաի տէվլէթին գալէմէ ալտըղը լահիսատա, չէրահիթի գանունիէյի իյֆա իթմէյէրէք չըգան ղազէթալար հագգընտա, հիւքիւմէթին՝ մահքէմէյէ միւրաճաաթը սէլահիյէթինի գօմիսիօն թէվսիֆ իթտի. պու կիպի ղազէթալարը հէման թաթիլ իթմէք հագգընը հիւքիւմէթէ վէրէրէք, մահքէմէտէն հիւքմ էլտէ իթմէք մէճպուրիյէթինի գալտըրտը։ Պիր ղազէթա վէ եա բիսալէի մէվգուաթա նէշր իչին բուխսաթ ալընմասընը գապուլ իլէ պէրապէր, պու բուխսաթ հագգընընն տէվաիրի ահտէսի էլինտէ միւշքիլաթ չըգարմասա պիր վէսիլէ օլմասընա մէյտան պրագմամագ իչին, թահզրգաթընն, նիհայէթ 21 կիւնտէ իքմալի մէճպուրիյէթ ալթընա ալընտը։ Հիւքիւմէթին լահիսընընա, ղազէթա չըգարմագ հագգը, չիրքէթլէրէ տախի վէրիլմիշ իտի. գօմիսիօն պու ֆիգրայը գալտըրըպ, պունը՝ գավահտի ումումիյէյի հուգուգիյէմիզէ թէրք իյլէտի։ Ղազէթալար իլէ բէսահիլ եէվմիէ վէ մէվգուաթանընն թապը ագպինտէ, Տէրիսաատէթտէ Մաթպուաթ իտարէսի նամիյլէ պիր տահրէյէ լիւզում օլմատըղընը գօմիսիօն նազարը տիգգաթա ալարագ, «Մաթպուաթ իտա-

ըէսինէ» Փէգրասը, «Տախիլիէ նէզարէթինէ» սուրէթինէ թահլիլ վէ միւտաաիի ուժումիյէրէ տախի իքինչի նիւսխէ վէրիլմեսի մէձպուրիյէթինի վազ իյլեսի։ Թէպլիղաթը ըէսմիէնին տէրձի հադգընտաքի մէձպուրիյէթ հիւրրիյէթ զէմմընտա գապու օլընամախաձագ պիր նէվ անկարեա աաա խտիլէրէք. Թէմամէն գալաբըլար։ Մաթպուաթըն գապահաթլարընտան իլէրի կէլէն մէսուլիյէթ իչին տէ պիր աըրա վազ իթտիք։ Շէօյլէքի մէսուլիյէթ էվվէլա միւտիրի մէսուլա, վէ անտէն պաչգա պիր միւրաիլ (հրատարակիչ) վար իսէ, հէր իքիսինէ. սանիէն՝ իմզասը օլան սահիպի մէգալէյէ. սալիսէն՝ մաթպաաճըյա, րաբիէն՝ թապի վէ միւվէզզիյէ աիտ օլաձագ տըր։ Պու միւխթէլիֆ տէրէձէլէրտէքի էչխաստան հէր տէրէձէտէքիլէր հագգընտա թասգիպի տավա իմքեանըըզ գալմատըգձա, անտէն սօնրաաաքիլէր հագգընտա տավայա իգամէ խտիլէմէձէք տիր։ Հէյէթը մէպուսանըն մուպահասա վէ միւզաքէրէլէրինին աէյիչտիրիլէրէք նէշրի, պիր ճիւրմ թէշքիլ իթմէսինի վէ պունըն սուի նիյէթէ միւսթէնէտ օլմասընը իսթիլզամ իթտիկինտէն, գոմիսիոն՝ պունա աիտ մատտէյէ «գասըտէն» քէլիմէսինի իլավէ իթմիշ տիր։

Զաթը Շահանէնին ըըֆաթը հիւգմտարլէրինէ իլավէ օլընան ըըֆաթը Խիլաֆէթ տախի նազարը տիգգաթա ալընարագ, հագգլարընտա ետլընըզ վէմմ վէ ֆասլ տէյիլ, ղայըը լահըզ պիր մէգալէ նէշր իթմէք վէ եա թապիր գուլլանմագ խուսուսլարընըն տախի մէզմուն կէօրիւլէձէկի նազարը տիգգաթա ալընըը, վէ լաիհանըն պունա աիտ մատտէսի՝ իճապը վէճհլէ թատիլ օլընտը։ Հիւքիւմէթին լաիհասընտա, ասլը օլմաեան հավատիս նէշր իտէն ղազէթալար հագգընտա իճրասը լազըմ կէլէն մուամէլէյէ տաիր պիր մատտէ եօգ իտի։ Գոմիսիոն պու ճիհէթի նազարը տիգգաթա ալարագ, իճապ իտէն մատտէյի վազ իթտի։ Ջէմմ վէ ֆասլա տաիր օլան մատտէյէ՝ Մէճլիսի աեան վէ մէպուսանըն, մահքէմէլէր վէ Օսմանլը օրտուսը աէօյլէրինին տախի իլավէսի՝ գոմիսիոնըմըզձա միւնասիպ կէօրիւլմիւշ տիր։

Լութֆի պէյին պու իզահաթընտան սօնրա Հաֆըզ Իպրահիմ էֆ.՝ «Օթուզ իւչ տէնէ մաթպուաթըն թազեիգ ալթընտա պուլընմասը՝ ղազէթաճըլըղը էզտի իսէ տէ, աօն վագըթլարտա ղազէթալարըն պու նէշրիեաթընտան տախի ազ մուզիթարըմ օլմատըգ» տէմիշ, վէ հիւքիւմէթին գանուն լաիհասընը՝ գոմիսիոնըն լաիհասընտան տահա միւքէմմէլ պուլմըշ տըր։

Իսմայիլ բաշագատէ տախի պու ֆիքրի թասաիգլէ, պազը ղազէթալարըն պու եօլտաքի նէշրիեաթընը ըստուստամախաձաղընը աէօյլէմիշ, վէ պու խուսուստա տիւչիւնմէք իչին, հիչ օլմազսա 48 սաաթ մէօհլէթ վէրիլմէսինի թէքլիֆ իյլէմիշ տիր։

Զօհրապ էֆ.՝ շանթաժ մագսատիյլէ չուռուռ պուռուռ նամուսընա գարշը նէշրիեաթտա պուլընան ղազէթալար հագգընտա ձէզա թայինինի թէքլիֆ իթմիշ տիր։

Լաիհայը գանունիյէնին ումումի միւզաքէրէսի խիթամ պուլուպ, պիր միւտտէթ թաթիլտէն սօնրա, գանունըն մատտէ պէ մատտէ միւզաքէրէսինէ գարար վէրիլմիշ տիր։

Պիրինձի մատտէ գապուլ օլընտըգտան սօնրա, Ձնձի մատտէյէ կէլինձէ, Ճահիտ պէյ, ղազէթաճըլարըն մէքթէպիպի ալիէտէն չահատէթնամէյի վէ Օսմանլը օլմալարը լիւզումը իւզէրինէ իսրար իթմիշ, վէ Լութֆի պէյ տէ՝ ղազէթա չըգարաճագ էճնէպիլէրէ չամիլ օլմագ իւզրէ գանունտա մուվագգաթ պիր մատտէ պուլընտըղընտան, Օսմանլը թապիրինէ լիւզում կէօրմէտիքլէրինի աէօյլէմիշ տիր։ Հիւսէյին Ճահիտ պէյին թէքլիֆի հագգընտա լէհ վէ ալէյհտէ միւզաքէրէտէն սօնրա, Մէճլիս՝ Սէյիտ պէյ, Րիզա բաշա վէ Համբարձում էֆ. Պօյաճեան թարաֆընտան թէքլիֆ օլընան պազը թաատիլտըն իճրասը իչին մատտէի մէզքիւրէնին գոմիսիոնա իատէսինէ գարար վէրմիշ տիր։ Սէյիտ պէյ՝ ղազէթա իմթիեազը ալմագ իսթէյէնլէր իչին, «պիր սէնէ վէ տահա զիեատէ միւտտէթլէ հապսէ մահքիւմ օլմըշ օլմաեան» թապիրի եէրինէ, «սուի ախլէագը իսպաթ իտէն ճուպահաթլարտան պիրինտէն տօլայը մահքիւմ օլմըշ օլմաեան» թապիրինին վազընը թէքլիֆ իթմիշ տիր։ Րիզա բաշա, ղազէթա սահիպի իմթիեազընըն, չըգարտըղը ղազէթանըն լիսանընը, օգումագ վէ եազմագ սուրէթիյլէ պիլմէսինի, վէ Պօյաճեան էֆ. տէ 21 եաշ եէրինէ 25 եաշ տէնմէսինի թէքլիֆ իթմիշլէր տիր։ Իմթիեազ ալմագ խուսուսընտա միւթէպայիգ օլան Ինկիլիզձէ մատտէտէ, մախզարտա խամինին թալէպի խուսուսընըն լազըմ վէ սաիրէ կէօրիւլմազ Թամիլանգըն իճրասը իչին, ինչպու մատտէ գոմիսիոնա իատէ օլընմըշ տըր։ Տէօրտիւնճիւ մատտէ նազարը տիգգաթա ալընարագ, ըէհին պէսապիր վէ ճէզալար մէսէլէլէրի մէվզուի միւզաքէրէ օլմըշ տըր։

Լէհ ու ալէյհտէ էֆքեարտան սօնրա, ճէզալարըն խաֆիֆլէթիլմէսի հագգընտա Արիֆ պէյին թէքլիֆի գապուլ օլընմըշ տըր։

Պիր ղազէթա սահիպի իմթիեազընըն վէֆաթընտան սօնրա, իմթիեազ հագգընըն վէրէսէյէ կէչմէսինէ տաիր օլան Պէչինճի մատտէ, Զօհրապ էֆ.ին թէքլիֆի իւզէրինէ հուգուգ նօգթայի նազարըյա թէքրար թէտգիգ խտիլմէք իւզրէ խինէ գոմիսիոնա իատէսինէ գարար վէրիլմիշ տիր։ Ալթընճը մատտէ այնէն գապուլ օլընտըգտան սօնրա, Եէտինճի մատտէյէ կէչիլմիշ տիր։ Զօհրապ էֆ.՝ 25 տիլինին 21է էնտիրիլմէսինի վէ սահիպի իմթիեազըըն պիր մէքթէպը ալիտէն իքմալը իւլում իթմիշ օլմալարընը թէքլիֆ իթմիշ տիր։ Պու պապտէ լէհ վէ ալէյհտէ պէեանը էֆքեար օլունմըշ տըր։ Սէյիտ էֆ.՝ «էկէր պիր մէքթէպը ալիտէն իքմալը իւլում իթմէք չարթը գապուլ օլունըը իսէ, վիլայէթլէրտէ ղազէթա չըգարմագ միւմքին օլամազ» տէմիշ տիր։ Մէճլիս, սահիպի իմթիեազըն Օսմանլը օլմասը թէքլիֆինի գապուլ իթմիշ տիր։ Պէօյլէ պիր մէքթէպտէն չահատէթնամէ ալմըշ օլմագ խուսուսը տա գըրպայա գօնմուշ, ֆագաթ էքսէրիյէթ պուլընմատըղընտան, կէլէճէք իճթիմաէ թաալիգ խտիլմիշ տիր։

Սալը կիւնքի իճթիմաէ, Տախիլիյէ նէզարէթինին պիր թէզքէրէսի օգունմըշ վէ պունտա Ատանա գըթթալընտա Իսլամլարըն Թէլէֆաթ վէ մէճրուհլարը՝ Էրմէնիլէրինինքինտէն զիեատէ օլտուղընա տաիր վիլայէթտէն կէլէն վէ սօն նիւսխէմիզտէ եազըլան մալիւմաթ պիլտիրիլմիշ տիր։ Անճագ պու թէզքէրէ, սըրֆ մալիւմաթ տէյի թէպլիղ խտիլմիշ տիր։

Պուլկար ըրօթօգօլընըն թաստիգի թալէպինի հավի օլարագ Սատարէթտէն կէլէն պիր թէզքէրէ՝ Խարիճիյէ գոմիսիոնընա կէօնտէրիլմիշ տիր։

* * *

Չարշէնպիի, 29 Ապրիլ

Պու իճթիմաէ, Գանունը էսասինին թաատիլաթը միւզաքէրէսիյէ իշթիղալ իտիլմիշ տիր։

* * *

Բէնչշէնպիի, 27 ապրիլ

Էօյլէտէն եարըմ սաաթ էվվէլ, մէճլիս, ըէյիսի սանի Թալէաթ պէյին թահթը րիեասէթինտէ աչըլմըշ, վէ զապթը սապըգ օգունուպ գապուլ օլունմըշ տըր։ Պատէհու Սատարէթին պիր թէզքէրէսի օգունմըշ տըր քի, պունտա, Ատանանըն սօն վագըալարը հագգընտա իճրաի թահգըգաթ իթմէք վէ վագը օլան զարարլարը վէ էհալինին միւհթաճ օլտուղը եարտըմը թային իյլէմէք իւզրէ, հիւքիւմէթճէ, Շուրաի տէվլէթ ազասընտան Պէհա պէյ վէ Մանսութըը վիլայէթի ասլիյէ միւֆէթթիշի սապըգը Արթին էֆ. Մօստիչեանտան միւրէքքէպ պիր հէյէթին կէօնտէրիլմէսի գարարկիր օլտուղը պիլտիրիլէրէք, Մէճլիսի մէպուսանըն տախի՝ պիրի Իսլամ վէ տիկէրի Խրիստիեան օլմագ իւզրէ, իքի մէպուսըն թայինի թէքլիֆ խտիլմիշ տիր։

Եիրմի գատար մէպուսլար՝ աէօզ իսթէմիշլէր տիր։

Տր. Տաղաւարեան էֆ.՝ Ատանա գաբըշըգլըգլարը իչին մէպուսանտան պիր հէյէթի թահգըգիյէնին կէօնտէրիլմէսի լիւզումընը թէէքքիտ իթմիշ, վէ Մէչրութիյէթի գապուլ իթմիշ օլան տիկէր մէմլէքէթլէրտէ տախի մէպուսանտան միւրէքքէպ հէյէթլէր թէշքիլ օլընտըղընը, վէ Ֆրանսատա Տրէյֆիւս իչինտէ տէ էօյլէ օլտըղընը պէեան իյլէմիշ տիր։

Հօճա Սէլիմ էֆ.՝ եալընըզ մալիւմաթ ալմագ իչին գոմիսիոն կէօնտէրիլմէսինի թէքլիֆ իթմիշ տիր։

Իսմայիլ բաշա վէ Վէհպի էֆ. գոմիսիոն կէօնտէրիլմէսինէ գարշը աէօյլէմիշլէր տիր։

Սաֆվէթ էֆ.՝ գոմիսիոնըն կէօնտէրիլմէսինի իլթիզամ իթմիշ վէ Եըլտըզ աէրայընըն թէհարրիյաթընտա մէպուսան հէյէթի ըէյիսինին հագը պուլընտըղընը աէօյլէմիշ տիր։

Հալէպ մէպուսը Մուսթաֆա էֆ.՝ գոմիսիոնըն թահգըգաթ իչին տէյիլ, թէֆթիշ իչին կէօնտէրիլմէսինի, ֆագաթ իքի մէպուս եէրինէ պէչ օլմասընը թէքլիֆ իթմիշ տիր։

Եուսուֆ Քէմալ պէյ՝ Մէճլիսի մէպուսանըն գուվվէի իճրաիյէ իւզէրինէ հագգը նէզարէթինի գապուլ իթմիշ իսէ տէ, գոմիսիոն կէօնտէրիլմէսի՝ հիւքիւմէթին թէքլիֆիյլէ տէյիլ, իլլա Մէճլիսի մէպուսանըն քէնտի թէշէպպիւսի վաթխսիյլէ օլմասը լազըմ կէլտիկինի տէրմեան իյլէմիշ տիր։

Կիւմիւլճինէ մէպուսը Իսմայիլ պէյ հիւքիւմաթը մահէլլիյէ միւշքիլաթ չըգարաբաիլէճէկի ճիհէթլէ, պու ֆիքրէ իթիրազ իյլէմիշ տիր։

Զօհրապ էֆ.՝ գոմիսիոն կէօնտէրիլմէսինի ըէտտ իթմէք թէքլիֆինտէ պուլունմալարա ճէվապէն, Մէճլիսին, պու թահգըգաթը իճրաք իթմէսինի հիւքիւմէթին թէքլիֆ իթմէքտէ օլտուղընը, վէ զաթէն գոմիսիոն իրամը՝ Գանունը էսասինին րուհընա տա մուվաֆըգ պուլընմատըղընը, չիւնքի Մէճլիսի մէպուսան՝ եալընըզ գուվվէի իսթիչարիյէ տէյիլ, իլլա պիր հէյէթը մէրագըպէ սախի օլտուղընը, վէ պինաէնալէյհ թահգըգաթ իճրասընա աէլահիյէթի պուլընտըղընը, աքսի թագտիրտէ, Մէճլիսի մէպուսանըն գօնթրօլ հագգընտան վազ կէչմէսի լազըմ կէլտիկինի, վէ էկէր մէպուսանճա թահգըգաթ իճրա օլընմազսա, հիւքիւմէթին մալիւմաթը նասըլ գօնթրօլ խտիլէճէկինի պէեան, վէ գոմիսիոն կէօնտէրիլմէսի թէքլիֆինի իլթիզամ իտէրէք, ըիվայէթ օլունան վագըալարտա միւպալէղա պուլունըը պուլընմատըղընը անլամագ իչին օլսուն, պունա մուվաֆագաթ իտիլմէսի իճապ իթտիկինի իֆատէ իյլէմիշ տիր։

Վարդգէս էֆ.— Պիւթիւն պիր վիլայէթ ատէշ իչինտէ պուլունուօր։ Իքի իւնսիւրլէր նէկտիկէրինի թէլէֆ իտիեօրլար. սիզ տահա պիր թագըմ սաւլէրը թէրթիպիյէ իւզէրինէ միւզաքէրէ իտիեօրսընըզ. եօլը եախօտ եօլսըզ օլտըղընը տիւշիւնիւեօրսընըզ։ Անվալը ֆէվգէլատէ տէ թէտապիրի ֆէվգէլատէ լազըմ տըր։ Օլան չէյ՝ եալընըզ Ատանա իչին պիր եարա տէյիլ, պիւթիւն Թիւրքիա իչին պիր եարա տըր, հէմ տէ գանկրէնա օլմըշ պիր եարա տըր։ Պունըն թէտավիսի իչին, խասթալըղըն նէվի էյիճէ անլաշըլմալը տըր։ Սէպէպլէրի թէհարրի իտիլմէլի տիր։ Գոմիսիոն, պիզէ մուֆասսալ պիր րաբօր կէթիրէճէք տիր։ Իշթէ Մուշտան, Ալաշկըրտան, Էրզրումտան վէ Վանտան տախի խապէրլէր ալըեօրըզ։

Պիր սէտա.— Մէսէլէնին խարիճինէ չըգըմայըն։

Վարդգէս էֆ.— Պէն ասլա մէսէլէնին խարիճինէ չըգմաեօրըմ. անճագ պիզ պուրատա մաթպուաթ նիզամնամէսիյլէ մէշղուլ օլտըղըմըզ հալտէ, օրատա ինսանլար պիր պիրինի թէլէֆ իտիեօրլար։

Վարդգէս էֆ.՝ գոմիսիոն կէօնտէրիլմէսինի թէքլիֆ իտէրէք, նութգընա խիթամ վէրմիշ տիր։

Պու մէսէլէ հագգընտա պիր միւտտէթ տահա միւզաքէրէ տէվամ իթտիքտէն սօնրա, Մէճլիս, իքի մէպուսըն պու իշ իչին ինթիխապընը պէօյլէ պիր էքսէրիյէթլէ գապուլ իթմիշ, վէ կիտէճէք գուրա իլէ Գարէսի մէպուսը Շէֆիգ պէյ վէ Էտիրնէ մէպուսը Ցակօբ էֆ. Պապիկեան ինթիխապ օլունմըշլար տըր։

Պատէհու Ատա մէվզուֆլարը էվրագըընըն թէտգիգինի Տիվանը հարպը էօրֆիյէ իհալէ իթմէք իւզրէ էվրագը մէզքիւրէնին Մահմուտ Շէվքէթ բաշայա թէսլիմինէ տաիր պու իշէ մէմուր գոմիսիոնըն պիր թագրիրի օգունմըշ տըր։ Արիֆ Իսմէթ պէյ՝ Տիվանը հարպ քէնտի եարաձագ իշինին պիլտիկինտէն, թագրիրին ըէտտինի թէքլիֆ իթմիշ վէ Ահմէտ պէյ տէ, պու իչին Տիվանը հարպա իհալէսինի տէյի, միեան իյլէմիշ տիր։ Նաֆի բաշա տախի այնի ֆիքրտէ պուլընմըշ տըր։ Վէհպի էֆ.՝ 4 այտան պէրի գոմիսիոնը մախսուսըն նէ իչ կէօրտիւկիւնիւ սիւալ իթմիշ, վէ Բահրի պէյ, գոմիսիոն նամընա, կէօրտիւքլէրի մուամէլէյի պիլտիրմիշ, վէ էրքեանը սապըգայա գարշը չիքեայէթլէրի օլունլարըն գոմիսիոնա միւրաճաթ իթմէլէրի ղազէթալար իլէ իլան օլընտըղը հալտէ, քիմսէնին մէյտանա չըգմատըղընը, վէ կէրչի գոմիսիոնըն եէտինճի պազը շիքեայէթ նօգթալարը վէ էվրագ պուլընմագտա իսէ տէ, պունըն թամագիւմը աալիէյէ վէ գանունիյէ քեաֆի օլմատըղընը աէօյլէմիշ, վէ մէսէլէնին Տիվանը հարպա իհալէսինի թէքլիֆ իթմիշ տիր։ Տրամա մէպուսը Րիզա պէյ տէ, պու մէչալէ պէեանը միւթալէա իյլէմիշ վէ նիհայէթ միւզաքէրէնին տէվամը բազար իրթէսիյէ թաալիգ գըլընմըշ տըր։

Պունտան սօնրա Օսմանլը վէ Պուլկար ըրօթօգօլըըն միւզաքէրէսի էլէ ալընմըշ տըր։ Խարիճիէ նազըրը Րիֆաթ բաշա՝ միւզաքէրէնին խէֆի օլմասընը թէքլիֆ իթմիշէլէ, պու թէքլիֆ գապուլ օլընմըշ տըր։ Իչպու խէֆի իճթիմաէ սատրազամ բաշա իլէ քեաֆֆէյի վիւքէլաի տէվլէթ հազըր պուլընմըշլար տըր։ Միւզաքէրաթ, սաաթ 11½ա գատար տէվամ իթմիշ վէ ըրօթօգօլ 35 ըէյէ գարշը 121 ըէյ իլէ գապուլ օլընմըշ տըր։

ՁԻՅԱՐԷԹԸ ՇԱՀԱՆԷ

Բէնչշէնպիհ կիւնիւ, Զաթը Շահանէ, սաաթ 6 բաատէլզէվալտէ Տօլմա-պաղչէ սէրայընտան 7 չիֆթէ պիր սալթանաթ գայըղընա բաքիպէն, վէ գարշըլարընտա Ահմէտ Մուխթար բաշա վէ Ալի Րիզա պէյ պուլունտըգլարը հալտէ, հարէքէթ իյլէմիշլէր տիր։ Արգատան կէլէն 4 չիֆթէ 4 գայըգտան պիրինճիսինտէ, չահզատէ Հիլմի վէ Նէճմէտտին էֆ.լէր հազարաթը իլէ իմրահօր Շէրիֆ պէյ, իքինճիտէ պաշ քեաթիպ, պաշ մապէյնճի վէ Խազինէի խասսա նազըրը, իւչիւնճիւտէ սէր թապիպ Տր. Խայրի պէյ իլէ Զաթը Շահանէնին գայըղն պիրատէրլէրի Իպրահիմ պէյ վէ աէօրտիւնճիւտէ՝ մայէթը Շահանէ իլէ չահզատէլէրին պէյլէրի օթուրմըշլար տըր։

Րէհպէր վէ Տէմիրէ իսթիմպօթլարը տա արգատան կէլմէքտէ պուլունմըշլար տըր։

Զաթը Շահանէնին բաքիպ օլտուղլարը սալթանաթ գայըղը, Սէրայ-պուռնընտա եանաշտըղընտա, աաքէրի միւզիգա՝ հիւրրիյէթ մարշընը չալմըշ վէ ասքէր վէ էհալի թարաֆընտան «Բատիշահըմ չօգ եաշա» սատասը ըէֆ իտիլմիշ տիր։

Զաթը հազրէթը Շէհրիեարի՝ իքի աթլը պիր արապայա բաքիպէն, Միւզէի Հիւմաեուն թարիգիյլէ Թօբ-գաբու սէրայընա ազիմէթ պուեուրմըշլար տըր։ Պապը Սաատէթ էօնիւնտէ արապատան էնտիքլէրինտէ, Սատրազամ, Շէյխ իւլ Իսլամ, պաշ գումանտան վէ վիւքէլաի տէվլէթ իլէ սաիր իւմէրաի ասքէրիէ վէ րիճալ թարաֆընտան իսթիգպալ օլունմըշլար, վէ Պաղտատ քէօշկիւնտէ պիր ազ իսթիրահաթտան սօնրա, Խազինէի Հիւմաեունը զիեարէթ իթմիշլէր տիր։

Զաթը Շահանէ, Խազինէտէքի գըյմէթտար աաարա հայրան օլարագ մուայէնէ իթտիքլէրի կիպի, պազըլարը հագգընտա տախի իզահաթ վէ մալիւմաթ խաթէմիշլէր տիր։

Ահմէտ Րիզա պէյ, տէվրը սապըգտա, սաարը մէվճուտէտէն պիր խայլիսինին գայբօլմըշ օլտուղընը պէեան իյլէմիշ, վէ Զաթը Շահանէ՝ Խազինէի Հիւմայունտան գալտըրըլմըշ օլան վէ Եըլտըզա պուլընան քեաֆֆէյի աաարըն՝ Թօբ-գաբու սէրայընա իատէսինի, վէ գալտըրըլմըշ օլան էշեանըն պիր լիսթասը եաբըլմասընը իրատէ պուեուրմըշլար տըր։

Զաթը Շահանէ՝ Խազինէի Հիւմաեուն խատէմէսինէ 100 լիրա ինամ իթմիշլէր տիր։

Պու զիեարէթտէն սօնրա Զաթը հազրէթը Բատիշահի Պաղտատ քէօշկիւնէ ավտէթլէ, Պապը Ալիտէն թէպլիղ օլընան իշլէրի պաշ քեաթիպլէրինտէն խապէր ալմըշլար վէ իքինտի նամազընտան սօնրա, եինէ տէնիզ թարիգիյլէ Տօլմա-պաղչէ սէրայընա ավտէթ պուեուրմըշլար տըր։

ԱԶԳԱՅԻՆ

ԵՐԵՍՓՈԽԱՆԱԿԱՆ ՄԷՃԼԻՍԻՄԻԶ

Տէօն, մէզքիւր մէճլիս, սաաթ 9տա, Արամ էֆ. Երամեանըն թահթը րիեասէթինտէ իճթիմա իթմիշ, վէ նիզամնամէնին թանզիմի մէսէլէսի՝ բուզնամէի միւզաքէրաթըն եէկեանէ մէսէլէսի օլտըղը հալտէ, պունըն միւզաքէրէսինէ վագըթ գալմամըշ տըր։ Անճագ Բաթրիգխանէնին «Հասումթից և Ծախուց Խորհուրդը»նըն պիւտճէսի մէվզուի միւզաքէրէյէ գօնուլուպ, մատտէ պէ մատտէ օգունարագ միւզաքէրէ իտիլմիշ, վէ թաստիգ գըլընմըշ տըր։ Բաթրիգխանէնին մէմուրլարը մաաշլարը, հալը սապըգընտա պըրագըլմըշ վէ պիւտճէնին 10,000 ղշ. գատար աչըղընըն գաբաթըլմասը իչին պազը թէտապիրին իթթիխազը իլէրույէ թաալիգ օլունտըղը կիպի, միլլէթ վէրկիսինին թահսիլ վէ թէզեիտի խուսուսընտա տա չալըշըլմասընա վէ պու պապտէ պազը թէտպիրլէրէ միւրաճաաթ օլունմասընա գարար վէրիլմիշ տըր։

Պատէհու Ս. Ցակօբ խաստախանէսինին էճնէպի բանգալէր իսթիխտամը վէ Ս. Ցակօբ մէքթէպինին օրատան գալտըրըլըպ, թալէպէնին տիկէր միլլի մէքթէպլէրէ թէվզիի հագգընտաքի թէքլիֆէ տաիր Վարչական Ժողով թարաֆընտան կէլէն գարարնամէ օգունմըշ վէ պունըն միւզաքէրէսի՝ իլէրիյէ թաալիգ գըլընմըշ տըր։

Պու արա սաաթ 12է եագլաշմըշ օլտուղը հալտէ, Պօղոս էֆ. Արաբեան՝ սէօզ

խօթէնէրէք, տէմիշ տիր քի, «Սօն կիւնլէրտէ ճէմաաթըմըզճա չայխանը տիգգաթ իւչ վագըա օլմուշ տըր քի, պէնտէնիզին վէ զանն իտէրսէմ, Երեսփոխանական մէճլիս ազալարընըն տախի պատիս թէէսսուֆիւ օլմուշ տըր։ Պիրինճիսի՝ Ճիւլուսը հազրէթի Բատիշահի միւնասիպէթիյլէ, Կ-Բաթրիկին տավէթի մախսուսէսի իւզէրինէ, Ս. Յովհան Ոսկեբերան քիլիսէսինտէ թէշէքքիւր տուասը օգունտըղը հալտէ, միւշարիլէյհ, պու տուասա հազըր պուլընմամըշ տըր։ Իքինճիսի՝ Ատանա վէ ճիվարընտա վուգուպուլ կէլէն գըթթալըգ թէլէֆ օլան միլլէթտաշ վէ մէզհէպտաշլարըմըզըն խաթիրաթը բուհլարը իչին, եօնէ մէզքիւր քիլիսէտէ իճրա ային օլունտըղը, վէ Մեծ-Ժողովրդապետ Պագչեան Նիկողայոս Ծ. Վ. Թարաֆընտան Կ-Բաթրիգ էֆ. տավէթ օլունտըղը հալտէ, միւշարիլէյհ, պու այինէ տէ կէլմէմիշ տիր, վէ իւչիւնճիւսիւ վէ էն աղըրը շու տըր քի, Ատանա վէ ճիվարը գաթլը ումումիսի վէ Թախրիպաթընտան տօլայը պիւթիւն ալէմ գանլը կէօզ եաշլարը տէօքթիւքլէրի պիր սըրատա, Կ-Բաթրիգ էֆ. իլէ պազը բէհապին, չըգան չարշէնպին կիւնիւ արապալար իլէ Բեաղչեխանէյէ կիտէրէք, իճրաի Թէֆէրրիւճ վէ Թէնէզզիւհ իթմիշլէր տիր, վէ պունըն իսէ, սաիր ումում ճէմաաթլարա տախի սուի Թէէսսիրի մուճիպ օլմուշ տըր։ Իմտի պու իւչ վագըատան տօլայը միլլէթիմիզ նամընա պէեանը Թէէսսիւֆ վէ միւհթէրէմ բէֆիգլէրիմիզին տախի պու Թէէսսիւֆէ իշթիրաք իտէճէքլէրինի մէմուլ իլէ, Թէվպիխ զուրասը վէրիլմէսինի Թէքլիֆ իտէրիմ։»

Պօղոս էֆ. Արաբեանըն պու Թէէսսիւֆիւնէ հազըրունըն հէման ումումիյէթի իշթիրաք իթմիկլի հալտէ, Կարապետ Վ. Պատուհասեան՝ ճէվապա աղազլէ, պիրինճի վագըատա Կ-Բաթրիկին, Իտարէ մէճլիսի Թէշքիլի իչին Կաթողիկոսարանտա պէքլէյիպ կէլմէտիկինի, իքինճի վագըատա՝ Ժողովրդապետութիւն Թարաֆընտան էվվէլճէ միւշարիլէյհտէն րուխսաթ ալընմադըղըն մէզքիւր այինի բուհանինին իճրա իտիլտիկինի, վէ օ կիւնիւ Կ-Բաթրիկին տէ, Ս. Աստուածածին քիլիսէսինտէ իճրաի ային իյլէտիկինի, վէ Բեաղչեխանէ Թէֆէրրիւճ վէ զիեարէթինէ կէլինճէ, պու տա, Զմմաաա եէնի Մեծաւոր Թայինի օլունան պիր քահանայըն (Փուզեան Յովհան Ծ. Վ.) պիր իքրամը վէ տավէթիյլէ օլուպ, պունա իճապէթ իտիլտիկինի պէեան իյլէմիշ տիր։ Պու սըրատա, Պատուհասեան Վ. քէնտինէ մախսուս պիր Թավր իլէ եօլթէյէ պէրիյէ Թահգիրաթտա պուլընտըղը կիպի, Թէֆէրրիւճ վէ Թէնէզզիւհ վագըասը ղազէթամըզտա եազըլմըշ օլմասընտան տօլայը տա բիւրհիտտէթ քէսիլէրէք, ղազէթամըզ ալէյհինտէ պիր Թազըմ պէտազէպանըգտա պուլընմըշ, անճագ քէնտիսինին ղազէթալարա վէ ղազէթալարըն եազըճըլարընա տա էհէմմիյէթ վէրմէտիկինի պէեան իթմիշ, վէ մաէթթէէսսիւֆ Կ-Բաթրիգ էֆ. տէ, միւմախլէյհին էֆքեար վէ հիսսիեաթընա իշթիրաք իտէրէք, սարմա սարան սէօզլէր իրատ օլունմուշ, վէ պիթթապի սահիպի իմթիեազըմըզ Թարաֆընտան մուգապէլէ իտիլտիկի կիպի, մէվճուտ ազանըն էքսէրիյէթի տախի, իտիլէն Թահգիրամիզ սէօզլէրի բրոթէսթօ, վէ ղազէթամըզըն վէ սահիպի իմթիեազըմըզըն պունճա սէնէլէրտէն պէրի սըպգաթ իտէն խըտմէթլէրինի Թագտիր իյլէմիշլէր տիր։

Նիհայէթ մէճլիս, ազիմ պիր գարղաշալըգ վէ բաթըրտը կիւրիւլթիւ իլէ ումումի պիր Թէէսսիւֆ ալթընտա տաղըլմըշ, վէ բէք չօգ միւհթէրէմ զաթլար՝ ղազէթամըզա իտիլէն հագարաթտան տօլայը ալա միւթէէսսիր օլմամագլըղը՝ սահիպի իմթիեազըմըզա պէեան իլէ, սէօյլէնէն սէօզլէրէ գաթիան էհէմմիյէթ վէրիլմէմէսինի Թավսիյէ իյլէմիշլէր տիր։

ՍԱՏՐԱՃԱՄ ԲԱՇԱՆԸՆ ԽԱՍԹԱԽԱՆԷՄԻԶԻ ԶԻԵԱՐԷԹԻ

Տիւն սաաթ 10 րատտէլէրինտէ Սատրաղամ Հիւսէյին Հիլմի բաշա, իքի եավէր իլէ պիրլիքտէ Ս. Յակոբ խաստախանէսիզի Թէշրիֆ իլէ, տէրունինտէ էլէճվա գայըրլմագտա պուլընան օն իւչ նէֆէր մէճրուհ ասքէրլէրի զիեարէթ իթմիշլէր, պիրէր պիրէր հէր պիրինին եանընա կիտէրէք, «Միւաթէրիհ օլուն էվլատլարըմ, միլլէթ սիզի ասլա ունութմամըշ տըր, վէ ֆէտաքեարանէ խըզմէթլէրինիզի ասլա ունութմայաճագ տըր։ Ինշալլահ եագընտա իֆագաթընըզը Թէմամիյլէ պուլուրսընըզ։ Բատիշահըմըզ հազրէթլէրինին սէլամը Շահանէլէրինի սիզլէրէ Թէպլիղ իլէ պէրապէր, պու կիւնլէրտէ Թէշրիֆի Շէհրիեարիլէրիյլէ սիզի Թեսէլլի վէ Թէտիր պուլունըրաճագլարընը տա Թէպշիր իյլէրիմ» տէմիշլէր տիր։ Պիրէր աեագլարը քէսիլմիշ օլան իքի նէֆէր ասքէրէ տախի, «Սիզին իչին սանայի աեագլար եաբտըրըլաճագընըզտան, էսկի հալինիզտէ կէզէպիլէճէքսինիզ» տէյի պէեան վէ Թէսէլլի իյլէմիշլէր տիր։ Պատէհու սատըը միւշարիլէյհ, խաստախանէմիզին պիլճիւմլէ խաստախանէ գօղուշլարընը, իտտիհատլար տաիրէսինի, մաթպախ վէ սաիր ճիհէթլէրի կէզէրէք, կէօրտիւքլէրի ինթիզամ վէ Թէմիզլիքտէն Թէվգէլատէ մէմնուն գալմըշլար, անճագ «Խաստախանէ բէք չուգուրտա գալմըշ տըր» տէյի իֆատէ, վէ իտտիհատլար իչին տախի՝ «Նէ՞ չին պու պիչարէլէրի պուրատա ալըրսընըզ, վէ Տօր իւլ Աճէզէյէ կէօնտէրմէզսինիզ։ Շիմտի պիզիմ սիզին կիպի այրըլըգ գայրըլըգ գալմատը։ Տօր իւլ Աճէզէ, պու իտտիհատլար իչին տահա ֆէրահ, տահա րահաթ տըր. սիզին տէ իւզէրինիզտէն պիր եիւք գալգըմըշ օլուր» տէմիշլէր տիր։

Բաշտա միւշարիլէյհին վազթը Թէշրիֆլէրի մալիւմ օլմատըղընտան, օ էսնատէ խաստախանէտէ եալընըզ տախիլի մէմուրլարըն հազըր պուլընմըշ, վէ Սատրաղամ բաշա հազրէթլէրի իտտիհատը լաղըմէ իպրազ իտիլմէքլէ, միւշարիլէյհ էսնաի ազիմէթլէրինտէ, Թէքրար պէ Թէքրար պէեանը Թէշէքքիւր վէ մէմնունիյէթ իյլէմիշլէր տիր։

ՅՈՎՍԷՓ ԷՖ. ՇԷՀՐԵԱՆԸՆ ԳԸՊԸՐԸՍԱ ԱԶԻՄԷԹԻ

Բաթրիգխանէմիզ սաղըրգ գալըմ քէհեասը Յովսէփ էֆ. Շէհրեան, հիչ մէմուլ օլունմատըղը վէ պէքլէնմէտիքլի հալտէ, ասիլ, մա ասիլէ Գըպըրըսա միւթէվէճճիհէն չէհրիմիզտէն մուֆարագաթ իթմիշ տիր։

Ավստրիանըն Լէմպերկ գըթթասընտա Երմէնի-գաթօլիք աէրբիսգօբօսը Յ. Թէօտօրովիչ Գէրսթ՝ Ավստրիանըն Մէճլիսի աեանընտա ազա օլմաղլէ, Կիլիկիատաքի գաթլը ումումի հագգընտա խարիճիէ նազըրընը իսթիզգահ իտէրէք, օլ պապտէ նէ մալումաթը օլտըղընա վէ պու սըրատա նէ հարէքէթ Թուրթուլտըղընա տաիր իզգահաթ իսթէնէճէք տիր։

Ֆրանսա խարիճիէ նազըրը Մ. Բիշօն՝ Կիլիկիա ֆէլաքէթզէտէլէրի իչին 4000 ֆր. իեանէ վէրմիշ տիր։

Մուշտան ալընան սօն խապէրլէրէ կէօրէ, հէյէճանը էֆքեար էլան թէսկին օլունամըշ վէ Մուսա պէյ իլէ ավէնէսինին պազասը օրատա պէօյլէ պիր մուխաթարա ասար օլունմագտա պուլունմըշ տըր։

Երմէնի բաթրիգխանէսի իեանէ գօմիսիօնը Թարաֆընտան բէնչ. կիւնիւ պա Թէլէկրաֆ, Մարաշ վէ ճիվարընտա պուլընան Հասան պէյ, Պաղչէ, Ֆընտըճագ վէ տիկէր գարիյէլէրին միւհթաճինինէ 400, Հաճընա 200, Իսքէնտէրուն, Բէյքիւք վէ Հասսա գարիյէլէրինէ 100, վէ Անթաքիա իլէ Լաթաքիայա 100էր լիրա կէօնտէրմիշ տիր։

Զաթը Շահանէնին էվվէլճէ իգհար իթտիքլէրի արզու մուճիպինճէ, Մէճլիսի աեան ազասընտան Արամ էֆ. Երամեան իլէ Ստեփան էֆ. Գարտեան, չարշէնպին կիւնիւ Մապէյնը Հիւմայունա ազիմէթլէ, Ատանա ֆէլաքէթզէտէլէրինէ խիտաա իթմէք իւզրէ Թէշքիլ օլունան Միւխթէլիթ գօմիսիօն ազալարընըն իսիմլէրինի արզ իթմիշլէր տիր։ Զաթը հազրէթի Բատիշահի պու ֆէլաքէթտէն Թէվգէլատէ միւթէէսսիր օլարագ, միւսէպպիպլէրինին չէտիտէն ճէզալանտըրըլմասը վէ միւթէզարրըր օլանլարա տէրհալ իմտատ եէթիշտիրիլմէսի իչին սատրաղամ բաշայա էվամիրի մախսուսէ վէրմիշլէր տիր։

Ատանա վէ ճիվարընտա վուգու պուլան գաթլը ումումի նէթիճէսիյլէ բէք չօգ Թիւճճար մահվ օլմըշ օլտըղընտան, իֆլասլարըն էօնիւնիւ ալմագ վէ գօլայլըգ վէրմէք իւզրէ, ապրիլ 1ըտէն օգստ. նիհայէթինէ գատար մօռաթօռիօմ իլանընա վէ բրօթէսթօ մուամէլէսինին մուվագգաթէն Թաթիլինէ լիւզում կէօրիւլմիւշ տիր։— Երմէնի, Ռում, Մուսէվի վէ էճնէպի 50 գատար Թիւճճար, սատրաղամ բաշայա պիր արզուհալ վէրէրէք, ախիրէն Ատանա վիլայէթինտէ վուգուպուլա կէլէն վուգուաթլարըն, զըթթալլարըն վէ ճէսիմ զարարլարըն մահէլլի հիւքիւմէթինին կէվշէքլիկինտէն իլէրի կէլտիկի անլաշըլտըղընտան, վէ պիր հիւքիւմէթը մէշրութանըն պօրճը Թէպաասընըն հուգուգ վէ մէնաֆիինի սիեանէթ օլտըղընտան, մէզքիւր ֆէնալըգլար սէպէպիյլէ տէրճէճէլէրինտէն զիեատէ միւթէզարրըր օլմըշ օլան Թիւճճարա զարարլարընըն հիւքիւմէթճէ Թազմինի իչին տէրհալ պիր գօմիսիօն Թէշքիլինի իսթիտա իթմիշլէր տիր։

ՄՈՒԹԷՖԷՐՐԻԳ ՄԱԼՈՒՄԱԹ

Տախիլիյէ նազըրը Ֆէրիտ բաշա՝ Զաթը Շահանէնին եագընտա պիր սէյահաթ իճրա իտէճէքլէրինի Թէէմմին իթմիշ տիր։ Զաթը հազրէթը Բատիշահի՝ էվվէլա Պըրուսայա ազիմէթլէ, իքի իւչ կիւն գալաճագլար տըր։ Օրատան Իզմիր վէ Սէլանիկի Թէշրիֆ իտէճէքլէր տիր։ Ֆէրիտ բաշա, հէնուզ Թարիխի Թայինի օլունմայան պու սէյահաթտա, Զաթը Շահանէյէ րէֆագաթ իտէճէք տիր։

Հիւքիւմէթին տէվաիրի րէսմիյէսինէ բույէթի իգթիզա իտէն պիր Թագըմ րէսմի վէ չախսի խուսուսաթ հագգընտա տօղրուտան տօղրույա Հարէքէթ օրտուսը գօմանտանլըղընա հէր կիւն պիր չօգ միւրաճաաթ վէ իշարաթ վուգու պուլմագտա օլուպ, հալպուքի մէզքիւր գօմանտանլըգ՝ սըրֆ քէնտիսինէ միւթէալլիգ ումուր վէ մուամէլաթը մուհիմմէի ասքէրիյէ իլէ իշթիղալ իթմէսի հասէպիյլէ, վազիֆէսինէ Թէալլուգ իթմէյէն մէզքիւր միւրաճաաթլար, հէմ պիհուտէ եէրէ մուամէլաթըն արթմասընը, հէմ իշլէրին պու չօգ կէճիքմէսինի մուճիպ օլմագտա օլտըղընտան, մուամէլաթը հիւքիւմէթին չըղըրընտան չըգմամասը աէյկէյէթ վէրմէք իւզրէ, պունտան պէօյլէ պու եօլտա միւրաճաաթ վէ իշարաթ կէօզէթիլմէմէք վէ վուգու պուլաճագ իշարաթ իւզէրինէ Հարէքէթ օրտուսընճա պիր կէօնա մուամէլէ իճրասը գապիլ օլամայաճաղընտան, հէր Թարաֆճա օնա կէօրէ, ալէլ ուսուլ ախտօլան մագամլարա վէ տաիրէլէրէ րէսմէն միւրաճաաթ վէ իշարը քէյֆիյէթ իզհար իլան օլունմըշ տըր։

Զապթիէ նէզարէթինին էմրի իւզէրինէ, Տէրխասատէթտէ մագիմ պիւնճիւմէ Թէպաայը էճնէպիյէ վէ Իսթանպօլտա իգամէթ իտէն Թաշրալը Թէպաայը Օսմանիյէնին խուսուսի պիր տէֆթէրը մախսուսա գայտ օլունմալարընա պաշլանմըշ տըր։ Պունլարտան Զապթիէ նէզարէթինին Թայինի իթտիկի մէօհլէթ զարֆընտա մուայէն պիր իշ պուլամամըշ իսէ, Աէրլէրինէ կէօնտէրիլէճէքլէր տիր, վէ էվլէրի վէ իշլէրի կիւճէլէրի օլմայան Թաշրալըլար իսէ, Իսթանպօլտա գալամամագ իւզրէ Թէմամէն մէմլէքէթլէրինէ իատէ օլունաճագ տըր։

Տէվլէթին խըտմէթինտէ պուլընան Թէպաայը էճնէպիյէ, պազը միւսթէսնալար-տան մաատա եօլ վէրիլէճէք, վէ գօնթրաթլարը միւտտէթի խիթամընտա գատար ալըգօնըլաճագ տըր։

Բիվայէթէ կէօրէ, Սապահ իւլ Համիտին քեաֆիֆէյի մէնգուլ վէ գայրը մէնգուլ էմվալի վէ էմլաքը միլլէթէ աիտ օլտըղը՝ մէճլիսի մէպուսանըն պիր գարարնամէսիյլէ իլան իտիլէճէք, վէ պու գարար մուճիպինճէ, Լէհէյի պանգալարընտա միւճէմմի ավճէրի վէ միւճէվհէրաթընըն հաճզ ալթընա ալընմասընա Թէշէպպիւս օլունաճագ տըր։ Պատէհու Մէճլիսի մէպուսան՝ խագանը սապըգըն Թանըմ մուհաքէմէյէ ալընմասընը իշթիրաք իտէճէք տիր։

Տիվանը հարպը էօրֆի՝ Պալըգխանէ մէմուրլարընտան օլուպ, Թէվգիֆ իտիլմիշ օլան Բաշիտ էֆ. հագգընտա Պալըգխանէ միւֆէթթիշի Միհրան էֆ. Երազեանըն շահատէթինի տինլէմիշ տիր։

Զարշէնպիհ կիւնքի Մէճլիսի վիւքէլատա, Հարէքէթ օրտուսը գապիլթան վէ էֆրատընա մախսուս օլարագ պիրէր միտալիա իհտասը, վէ վուգուաթ էսնասընտա Թէլէֆ օլանլարըն ֆամիլիալարընա վէ սագաթ օլանլարա նիզամընտան ֆազլա մաաշլար Թախսիսի հագգընտա պիր մատտէի գանունիյէ Թանզիմի իչին Մէճլիսի մէպուսանտան Պապը Ալիյէ կէօնտէրիլէն Թէզքիրէ միւթալէա օլունուպ, օլ պապտէ պիր գանուն լայիհասը գալէմէ ալընմասընը Հարպիյէ նէզարէթինէ հէվալէսինէ գարար վէրիլմիշ տիր։— Ճէմիյէթլէր հագգընտա Շուրայի տէվլէթճէ Թանզիմ օլընան նիզամնամէ տէ Թէտգիգ իտիլիպ, Մէճլիսի մէպուսանա վէրիլմէսի գարարլաշտըրըլմըշ տըր։

Հիւսէյին Հիլմի բաշա գապինէսինին բրօկրամը, պու կիւն օլամազսա, բազար իրթէսի կիւնիւ Մէճլիսի մէպուսանտա օգունաճագ տըր։

Սատըը սապըգ Թէվֆիգ բաշա՝ Լօնտրա սէֆարէթինէ Թայինի օլունմըշ տըր։

Մարտ 31 հատիսէսինէ իշթիրաք իտէն ասքէրլէրտէն 500իւ տահա Սէլանիկէ կէօնտէրիլմիշ տիր։

Իզմիր Լաթին-գաթօլիքլէրի աէրբիսգօբօսը Մօնս. Մարէնկօ՝ շէհրի մէզքիւրտէ վէֆաթ իթմիշ տիր։

Պիր Թագըմ էրպապը ճինայաթըն նիւֆէթի մուզիրրէ իլէ, բէչէթմասըգ մուալիճէ, հալթա զէհիրլի էճզա ալմագ իւզրէ էճզախանէլէրէ միւրաճաաթ իթմէքտէ օլտըգլարը խապէր ալընարագ, հէր քիմ օլուրսա օլսուն, քիմսէյէ բէչէթմասըգ մուալիճէ վէրիլմէմէսի վէ վէրէճէք օլան էճզաճըլար հագգընտա չիտտէթլի Թաագիպաթը գանունիյէ իճրա գըլընաճաղը՝ Հարէքէթ օրտուսը գօմանտանլըղընըն իշարը իւզէրինէ Զապթիէ նէզարէթինտէն իլան օլունմըշ տըր։

Կէչէն սալը կիւնիւնէ գատար չէհրիմիզտէ Թօբլանըբ Զապթիէ նէզարէթինէ Թէսլիմ օլունան Մավզէր, Մարթին վէ Կրա սիլահլարընըն միգտարը պիր գաչ պինէ պալիղ օլմըշ տըր։ Զօգլար, զօրգալարընտան սիլահլարընը պիզզաթ կէօթիւրիւպ Թէսլիմ իտիյօրլարընտա, սօգագլարա պրագըլմագտա վէ պէքճիլէր Թարաֆընտան Թօբլանարագ, մէրճիինէ Թէսլիմ իտիլմէքտէ տիր։ Տիկէր Թարաֆտան պէքճիար տասլարը Թէհարրի իտիլէրէք, պիր չօգ սիլահլար էլտէ իտիլմիշ տիր։ Պէյօղլը ճիհէթինտէ էքսէրիսի Մարթին վէ Վինչէսթէր սիլահլարը էլէ կէչիրիլմիշ տիր։— Համկը նէվ Թապանճալարըն զապթ իտիլմէսի լազըմ կէլէճէկի սիւալ օլընմաղլէ, Հիւրրիյէթ օրտուսը գօմանտանլըղընտան Զապթիէ նէզարէթինէ վէրիլէն ճէվապտա, 15 սանթիմէթրօյըգ վէ օնտան տահա պէօյիւք Թապանճալարըն զապթ իտիլմէսի իչար օլընմըշ տըր։

Դըլըճ ալայը իչին Գօնիասատ չէհրիմիզէ կէլմիշ օլան Զէլէպի էֆ.՝ կէլէճէք Ռամազանտա գատար չէհրիմիզտէ գալաճագ, Զաթը Շահանէնին Անատօլը ճիհէթլէրինտէ իճրա իթմէյէճէկի միւթէսաւվէր օլան սէյահաթլարընտա, րէֆագաթլարընտա պուլընաճագլար տըր։

Զարշէնպիհ կիւնիւ չէհրիմիզտէ ասըլտըգլարընը եազտըղըմըզ 23 քիշի օլմայըպ, 16 քիշի տիր։ Պունլարտան 4իւ Պէշիքթաշտա, 8ի Գասըմ-բաշատա վէ 4իւ Պաղչէգաբըտէ ասըլմըշլար տըր։ Իտամա մահքիւմ օլան պազի 7 քիշիտէն 4իւ ֆիրար իթմիշ, 2սինին իտամ իրատէսի հէնուզ սատըր իթմէմիշ վէ 1ի տէ խաստախանէտէ էօլմիւշ տիր։

Տախիլիյէ նազըրը Ֆէրիտ բաշա՝ կէչէն կիւն Ռում բաթրիկի էֆ.-յի զիեարէթ իլէ, եարըմ սաաթ գատար կէօրիւշմիւշ տիւր։ Պու միւլագաթտա, պաշլըճա բէհապինին մէհաքիմի Օսմանիյէտէ մուհաքէմէ իտիլմէլէրի մէսէլէսի ճէրէեան իթմիշ տիր։ Մալիւմ տիւրքի, շիմտիյէ գատար բէհապին, քէնտի գապահաթլարընտան տօլայը Բաթրիգխանէտէ միւթէշէքքիլ մահքէմէլէրտէ մուհաքէմէ օլունուպ, պու ուսուլ Ֆաթիհ սուլթան Մէհէմմէտտէն վէրիլմիշ պիր իմթիեազը գատիմ օլմաղլէ, հիւքիւմէթը Օսմանիյէ իլէ Ռում բաթրիգխանէսի արասընտա չու էսնատէ զաթէն մէվճուտ օլան մէսէլէլէրին էն մուհիմմլէրինտէն պիրի տիր։

Սօն վագըալարտա սագաթլանան գըշլալարըն Թամիրի իչին Հարպիյէ նէզարէթինտէն 2000 լիրա հասր օլընմըշ տըր։

Տիւն սէլամլըգ րէսմը ալիսի Պէշիքթաշտա Սինան բաշա ճամիսինտէ իճրա պույրուլմըշ, վէ պատէհու Զաթը Շահանէ Ըխլամուր քէօշկիւնէ ազիմէթ, վէ սաաթ 10 րատտէլէրինտէ Տօլմա-պաղչէ սէրայընա ավտէթ իյլէմիշլէր տիր։ Զաթը հազրէթը Բատիշահի, մէզքիւր քէօշկտէ պուլընտըգլարը սըրատա, քէնտիլէրինի կէօրմէք իւզրէ կէլմիշ օլան էհալիյի մէմնուն իթմէք իւզրէ, սէրայ միւզիգասընը ճէլպ պույուրմըշլար, վէ պու խուսուսը պաշ քեաթիպ վէ պաշ մապէյնճի վասըթասըյլա էհալիյէ Թէֆհիմ իթտիրմիշլէր տիր։ Միւզիգա՝ Հիւրրիյէթ վէ սաիր կիւզէլ հավալար չալմըշ տըր։

Հարպիյէ նէզարէթինտէքի րէսմի պիւյիւթտա հազըր պուլունամամաճաղ բուէսսայը բուհանիյէ մաազուլ միւքէլլա վէ իւմի վէ ասքէրի զէվաթըն, պու հաֆթա Տօլմա պաղչէ սէրայընտա րէսմը գապուլ վէ պիւյիւթլարը իճրա գըլընաճաղը վէ էֆիրլէրին տախի իթիմատնամէլէրինի Թագտիմ իչին գապուլ պույրուլաճագլարը վէ Զաթը Շահանէնին բէնշէնպին կիւնիւ Մէճլիսի մէպուսանը Թէշրիֆ իտէճէքլէրի իշիտիլմիշ տիր։

Եէտինճի օրտունըն հէր իւթիմալէ գարշը հազըր պուլընմագ իւզրէ գուվվէթինին քիֆայէթ իտէճէք միգտարա իպլաղը՝ Հարպիյէ նէզարէթինէ, վէ Պասրա քէօրֆէզինէ 2 զըրհլը վէ Նաթ իւլ Արապա 2 գանպօթ կէօնտէրիլմէսի՝ Պահրիյէ նէզարէթինէ իչար օլունմըշ տըր։

ԳԸԼԸՃ ԳՈՒՇԱՆՄԱՍԸ ՐԷՍՄԻ

Խալիտ ճամիսինտէն հարէքէթը Հիւմայունա գատար օլան ալայըն Թաֆսիլաթընը եազմըշ իտիք։ Զաթը Շահանէ, սաաթ 5ի 10 կէչէ Թիւրպէտէն հարէքէթ պույուրմըշլար տըր։ Մայէթը Շահանէլէրինտէ Սատրաղամ, Շէյխ իւլ Իսլամ, մէ-

ձալիսի Միլյէ րէյիսլէրի վէ վիւքէլայը տէվլէթ հազըր պուլունմըշլար տըր։ Ջաթը հազրէթի Բասիչահինին րաքիպ օլտուգլարը արապա և աթլը օլուպ, արգատան Շահզատէլէր վէ վիւքէլայը տէվլէթի համիլ արապալար կէլմէքտէ պուլունմըշլար տըր։ Ալայ, Էտիրնէ-գաբուսը, Ֆաթիհ վէ Տիրէքլէր-արասը Թարիգիյլէ Թօբ-գաբու սէրայընա տախիլ օլմուշ տըր։ Ալայըն կիւզէրկեահընտաքի իհթիշամ վէ տէպտէպէյի, իզտիհամ վէ ղալեանը Թարիֆ իթմէք՝ միւմքին տէյիլ տիր։ Եեուպտան Թօբ-գաբու սէրայընա գատար իմթիտատ իտէն իքի սաաթլըգ եօլըն իքի թարաֆը, պազը ճիհէթլէրի էրքէք, գատըն, չօճուգլարտան եաքըլմըշ 20-25 մէթրօ, պազը թարաֆլարը 5-6 մէթրօ էնինտէ ինսանտան պիր տիվար իլէ իհաթա օլունմըշ իտի։ Պիւթիւն եօլլարտա մունթազամ վէ մուսալլիմ բիատէ վէ սիւարի ասաքիրի, ժանտարմալար, բօլիսլէր, իսլամ վէ Խրիսթիան վէ էճնէպի մէքթէպլէրի թալէպէսի, եէրլի վէ էճնէպի եիւզ պինլէրճէ խալգ մէվճուտ օլուպ, պունու Թարիֆ իթմէք միւմքին տէյիլ տիր։

Բասիչահ հազրէթլէրի, միլլէթինի սէլամլամագա տօեամսըր, սիւրուր վէ մէֆխէրէթը գալպիէլէրի՝ չէհրէլէրինտէ նիւմաեան օլուեօրտը։ Իչպու ալայ, պէօյիւք պիր ինթիզամ վէ ուլվիյէթ, մա մաֆիհի սատէլիք իչինտէ իճրա պույրուլմըշ տըր։

Ջաթը հազրէթը Բասիչահի՝ Թօբ-գաբու սէրայընը զիեարէթտէն սօնրա, սաաթ 8ի 45 կէչէ Սէրայ-պուռնընտան Սէօկիւտլիւ վաբօրը Հիւմաեունընա րաքիպ օլմըշլար վէ սաաթ 9 րատտէլէրինտէ Տօլմապաղչէ սէրայը Հիւմաեունընա ավտէթ պուեուրմըշլար տըր։

ՄԱՀՄՈՒՏ ՇԷՎՔԷԹ ՓԱՇԱ

(Նայէ Ֆրայէ Բրէսէտէն)

Հիւրրիյէթ օրտուսը ղայեուր վէ համիյէթլի գօմանտանը Մահմուտ Շէվքէթ բաշանըն թէրճէմէի հալի հագգընտաքի մալիւմաթը աթիյէ, պիզզաթ միւչարիլէյհտէն ալընմըշ տըր։

Շէվքէթ բաշա՝ 1858տէ Պաղտատտա տօղմուշ տըր։ Բէտէրի՝ Պասրա վալիսի Սիւլէյման էֆ. իտի։ Պէօյիւք բէտէրի Պաղտատտա Քէթխիւտա պէյ նամիյլէ մարուֆ օլուպ, չէհրը մէզքիւր սաքէրի գօմանտանլըղընտա պուլունմըշ տըր։

Մահմուտ Շէվքէթ բաշա՝ 19 եաշընտա իքէն, Մէքթէպը Հարպիէյէ վէ 1880տէ միւլազիմի սանի րիւթպէսիյլէ էրքեանը հարպ սընըֆլարընա կէչմիշ տիր։ 1882տէ էրքեանը հարպ եիւզ պաշըսը սըֆաթըյլա մէքթէպտէն չըգմըշ, վէ բէք կիւզէլ արապճա սէօյլէտիկինտէն, Կիրիտտէ ճէմ իտիլիպ, Արապի բաշա ալէյհինէ Մըսըրա կէօնտէրիլմէսի միւթէսավվէր օլան ֆըրգաի ասքէրիէյէ մէմուր իտիլմիշ տիր։ Սէվգիեաթը միւթէսավվէրէ իճրա իտիլմէմիշ օլտըղընտան, պիր սէնէ սօնրա Իսթանպօլա չաղըրըլմըշ, վէ Մէքթէպը հարպիէտէ սիլահ Թալիմի մուալլիմլիկինէ Թայինի օլունմըշ տըր։ Մէքթէպը հարպիյէ սաֆիրէսինտէ Ֆօն տէր Կօլց բաշանըն մայէթինտէ իքի սէնէ գատար չալըշմըշ տըր։

Ֆօն տէր Կօլց բաշանըն Թավսիյէսի իւզէրինէ պինպաշըլըղա Թէրֆի իտիլէրէք, սիլահլըշ իտիլէն Մաուզէր Թիւֆէնքլէրինին Թէսլիմի իչին Ալմանիայա կէօնտէրիլմիշ տիր։ Մահմուտ Շէվքէթ բաշա, 9 սէնէ Ալմանիատա գալմըշ տըր։ Հէնուզ Ալմանիատա իքէն, 1888տէ գայմագամ, 1890տա միրալայ, 1894տէ միրլիվա օլմուշ տըր։ Սիլահ վէ զըրհ գուլէլէրինին Թէսլիմի իչին պիր սէնէ տէ Ֆրանսատա գալմըշ տըր։ Ալմանիատա օլտուղը զէման, միւխթէլիֆ մանօվրա վէ Թալիմլէրտէ հազըր պուլունմըշ տըր։ 1897տէ չօգ զիեատէ չալըշմասը նէթիճէսիյլէ խասթալանարագ Իսթանպօլա ավտէթէ մէճպուր օլմուշ տըր։ վէ աֆիյէթ իկթիսապ իթտիքտէն սօնրա,

1898տէ ֆէրիգ վէ Թօբհանէ էսլիհա մուայէնէ գօմիսիօնընա՝ էվվէլա ազա, սօնրա րէյիս Թայինին գըլընմըշ տըր։ 1901տէ մէմուրիյէթը մախսուսէ իլէ Մէքքէյէ կիտէրէք, օրատա պիր սէնէ գալմըշ տըր։ 1904տէ Պիրինճի ֆէրիգլիքլէ Գօսօվա վիլայէթինէ Թայինին օլունարագ, օրատա 3 սէնէ գատար պուլունմըշ վէ սօնրա Իւչիւնճիւ օրտու միւշիրի օլմուշ տըր։

Մահմուտ Շէվքէթ բաշա՝ բէք չօգ ասարը ասքէրիյէ վիճուտէ կէթիրմիշ տիր։ Սօն վագըալարըն զուհուրինէ գատար Օսմանլը օրտուսընըն թէչքիլաթը Թարիխինէ պիտա 3 ճիլտտէն միւրէքքէպ պիր էսէր եազմագլա մէշղուլ օլմուշ տըր։ Միւշարիլէյհ, սահիպի իսթիգամէթ պիրի օլուպ, քէնտիսինի եագընտան Թանըեանլար, սօն տէրէճէ վաթանպէրվէր օլտըղընը պիլիրլէր։

ՏԷՎՐԸ ՀԱՄԻՏԻՆԻՆ ՄՈՒՀԻՄՄ ՎԱԳԻԱԼԱՐԸ

Ապտ իւլ Համիտին ճիւլուսը.— 19 օգստ. 1876։

Տէրսաատէթտէ մուազզամ տէվլէթլէր գօնֆէրանսը.— Դեկտ. 1876։

Գանունը էսասինին իլք իլանը.— 23 դեկտ. 1876։

Սըրպիա իլէ միւսալէհա.— 1 մարտ 1877։

Ռուսիայա գարշը իլանը հարպ.— 24 ապրիլ 1877։

Ռումանիա օրտուսընըն Ռուսիա օրտուսըյլա իթթիֆագը.— 9 օգստ. 1877։

Բլէվնանըն իչղալը.— 10 դեկտ. 1877։

Այասթէֆանօս միւսալէհասը.— 17 մարտ 1878։

Պէրլին գօնկրէսի.— 13 յնս.-13 յլս. 1878։

Գըպրըսըն Ինկիլթէրրայա Թէրքի.— 3 յլս. 1878։

Էճնէպի տայինլէր իլէ իթիլաֆ.—1881։

Մըսըրըն անարշի. Արապի բաշանըն Ապտ իւլ Համիտտէն նիշան ալմասը.— յնս. 1882։

Ինկիլթէրրա Թարաֆընտան Իսքէնտէրիէնին Թօբա Թութուլմասը.— 11 յլս. 1882։

Ռումէլի իխթիլալը.— Օգստ. 1894-1895։

Էրմէնի գըթլ՛իամլարը.—Օգստ։ 1894-1895։

Տէրսաատէթտէ Էրմէնի նիւմաիշի.— 1895։

Ռումէլի վիլայէթլէրինին իսլահաթ բրօժէսի.— 26 ապրիլ 1896։

Պանգը Օսմանի վագըասը.— 26 օգստ. 1896։

Եէնի պիր Էրմէնի գըթլ՛իամը վէ տէվլէթլէրին բրօթէսթօսը.— 26 օգստ. 1896։

Ժէօն-Թիւրքլէրէ գարշը Թատգիգաթ, Թէվգըֆլար վէ նէֆի.— Սեպտ. 1896։

Օսմանլը գօմիթէսինին Ապտ իւլ Համիտի Թագպիհ վէ Դանուսը էսասինին իլանըն Թալէպ իթմէսի.— 6 դեկտ. 1896։

Պասը Ալընին՝ Կիրիտին մուխթարիյէթինի գապուլ իթմէսի.— Մարտ 1897։

Եունանիստան Թարաֆընտան Թիւրքիայա իլանը հարպ.— 10 ապրիլ 1897։

Եունանիստան իլէ ազտը միւսալէհա.— 1 սեպտ. 1897։

Ալմանիա իմբէրաթօր վէ իմբէրաթօրիչասընըն Իսթանպօլը զիեարէթի.— Հոկտ. 1898։

Ժէօն-Թիւրքլէրին Ապտ իւլ Համիտէ գարշը պէեաննամէսի.— Յնս. 1900։

Մաքէտօնիա իսլահաթ գօմիսիօնընըն Թէշքիլի.— Յլս. 1902։

Մաքէտօնիատա իսեանլար։— 1900-1908։

Միւխթէլիֆ իսլահաթ բրօժէլէրի.— 1903-1908։

Եէմէնտէ իսեան.— Ապրիլ 1905։

Ապտ իւլ Համիտէ գարշը սուիգաստ.— 21 յլս. 1905։

Ժէնք-Թիւրքլէրին հարէքէթի.— 1908։

Ապտ իւլ Համիտին Գանունը էսասիյի իլանըն մուվաֆագաթ իթմէսի.— Յլս. 1908։

Իսթանպօլտա հատիսէի ասքէրիյէ.— 17-25 ապրիլ 1909։

Ապտ իւլ Համիտին խալի.— 20 ապրիլ 1909։

ՍԷՐՍԷՐԻԼԷՐ ՆԻԶԱՄՆԱՄԷՍԻ

Իքինճի Ֆասըլ

Շիւպհէլիլէր հագգընտա

10.— Ճինայէթ վէ սիրգաթ վէ եանքէսիճիլիք վէ սայիրէլէրէ եաթագլըգ վէ տօլանտըրըճըլըգ վէ ճէպրէն ֆիիլի չէնի իճրասընտա Թէսատտի ճէրաիմինտէն պիրիյէ լա ագալլ իքի տէֆա մահքիւմ օլմըշ վէ ճէզասընը չէքմիշ օլանլարտան վէ եախօտ զապըթա նէզարէթի ալթընտա պուլունալարտան զապըթաճա շիւպհէլի ահվալ վէ հարաքեաթը կէօրիւլէն էշխաս՝ շիւպհէլի ատտ օլունըրլար։

11.— Շիւպհէլի ատտ օլունան էշխաս՝ զապըթաճա տէրտէսթ իտիլէրէք, ահվալ վէ հարաքեաթը վագըասընը Թասրիհ վէ էսպապը սուպութիէ վէ տէլայիլինի Թէվզիհ իտէճէք սուրէթտէ Թանզիմ գըլընաճագ զապըթ վարագասը իլէ նիհայէթ 48 սաաթ զարֆընտա միւտտաիի ումումիլիկէ Թէսլիմ օլունաճագ տըր։ Միւտտաիի ումումի Թարաֆընտան իթա գըլընաճագ միւզէքքէրէ իւզէրինէ, չախսը մէրգում Թէվգըֆ օլունուպ, մուհաքէմէսի միւսթաճէլէն պիլ իճրա, զապըթ վարագասընըն խիլաֆընը իսպաթ իտէմէտիկի, վէ շիւպհէլի օլտուղը Թէհագգուգ իյլէտիկի Թագտիրտէ, պիր մահտան պիր սէնէյէ գատար հապս վէ եախօտ 3 մահտան 2 սէնէյէ գատար նէֆի ճէզասըյլա միւճազաթ օլունաճագ տըր։

Իւչիւնճիւ Ֆասըլ

Ահքեամը միւթէֆէրրիքէյի հավի տիր

12.— Բիմ օլտուղընը կիզլէմէք մագսատիյլէ հէր նէ սուրէթլէ օլուր իսէ օլսուն Թէպտիլի գըեաֆէթ իթմիշ օլանլար վէ եախօտ իւզլէրլէրինտէ էյէ, չէնիկէ վէ մայմունճըգ կիպի քիւլահ, գապու վէ բէնչէրէ քիւչատ իլէ, խըրսըզլըգ վէ ճէրայիմը սայիրէ իրթիքեապընա վէ խանէ վէ տիւքեանլարա տուխուլէ մէտար օլաճագ ալէթ վէ էտէվաթ պուլունտըղը հալտէ, էչխաի մէզքիւրէյի օլ զէման պիր մագսատի մէչրուայէ մէպնի Թաշըտըգլարընը իսպաթ իտէմէյէնլէր, սէրսէրի մազուլէսինտէն իսէ, 5 գամչըտան 20 գամչըեա գատար տարպ օլունտուգտան սօնրա, 9ճըը մատտէ մուճիպինճէ միւճազաթ իտիլիր, եախօտ պուհլարա պէտէլ 1 այտան 1 սէնէյէ գատար հապս օլունուր, վէ էկէր պու մազուլէ էշխաս շիւպհէլի Թագըմընտան իսէ, 15 գամչըտան 35 գամչըեա գատար տարպ օլունտուգտան սօնրա, 11ինճի մատտէ մուճիպինճէ միւճազաթ օլունուր, վէ եախօտ պու ճէզալարա պէտէլ 2 այտան 2 սէնէյէ գատար հապս իտիլիր։

13.— Էշխասը ֆիիլէն վէ եա Թէհտիտ իյլէյէն սէրսէրիլէր 10 գամչըտան 30 գամչըեա գատար տարպ օլունտուգտան սօնրա, 9ընճը մատտէ մուճիպինճէ միւճազաթ իտիլիր, վէ եախօտ պունլարա պէտէլ $1^1/_2$ այտան $1^1/_2$ սէնէյէ գատար հապս օլունուր։ Շիւպհէլի Թագըմընտան պունա միւթէճասիր օլանլար՝ 20 գամչըտան 39 գամչըեա գատար տարպ օլունտուգտան սօնրա, 11ինճի մատտէ մուճիպինճէ միւճազաթ օլունըր, վէ եախօտ պունա պէտէլ 3 այտան $2^1/_2$ սէնէյէ գատար հապս իտիլիր։ Ֆագաթ հարէքէթը վագըալարը գանունէն տահա չէտիտ պիր ճէզայը միւսթէլզիմ օլուրսա, հաչ-գլարընտա օլ ճէզալէ ճէզա Թէրթիպ օլունուր։

14.— Սէքիզինճի մատտէտէ Թասրիհ իտիլէն սուրէթտէն մատա ահվալտէ միւքէրրէրլէրին ճէզալարը Թէճտիտ օլունաճագ տըր։

15.— 9ընճը, 11ինճի, 13իւնճիւ վէ 14իւնճիւ մատտէլէրտէ զիքր վէ Թատատ օլունան ճէզալարտան պիրիյէ մահքիւմ օլան էշխաս՝ միւտտէթի ճէզաիյէլէրինի իքմալ իթտիքտէն սօնրա, 6 այտան 3 սէնէյէ գատար Ջապթիէ նէզարէթի ալթընա ալընմագ ճէզասըյլա մահքիւմ օլաճագլար տըր։ Ֆագաթ էվվէլճէ պաշգա պիր ճիւրմտէն տօլայը Ջապթիէ նէզարէթի ալթընտա պուլունմագա մահքիւմ օլմուշլար իսէ, միւտտէթի մահքիւմիյէթլէրինի իքմալ իթտիքտէն սօնրա, իչպու մատտէ մուճիպինճէ միւսթահագգ օլտուգլարը ճէզա պաշգաճա իճրա օլունաճագ տըր։

16.— Օն պէշ եաշընը իքմալ իթմէյէն չօճուգլար՝ սէրսէրի ատտ օլունամազլար։ Պու գապիլ չօճուգլարը էպէվէյնի վէ եախօտ չէրան պէսլէմէքլէ վէ Թէրպիյէլէրիյլէ միւքէլլէֆ օլան ագրապասը, միւգթէտիր օլտուգլարը հալտէ պէսլէմէզլէր, վէ չուրատա պուրատա սէրսէրիանէ տօլաշմալարընա միւսաատէ վէ միւսամէհա իտէրլէր իսէ, 20 ղշ. տան 300 ղշ. ա գատար ճէզաի նագտի ալընըր, վէ եախօտ պունա մուգապիլ 24 սաաթտան 15 կիւնէ գատար հապս իլէ միւճազաթ իտիլիրլէր։

17.— Օն պէշ եաշընտան աշաղը չօճուգլարը իսթիֆատէ մագսատիյլէ տիլէնճիլիկէ սէվգ վէ Թէշվիգ իտէնլէր հագգընտա մատտէի սապըգատա մուհարրէր ճէզաի նագտի վէ հապս ճէզալարը պիրլիքտէ հիւքմ օլունաճագ տըր։

18.— Սէրսէրի վէ շիւպհէլի Թագըմընտան օլան էշխաս՝ Թէպաայը էճնէպիյէտէն օլտուգլարը հալտէ, միւճազաթը մահքիւմէլէրի իճրա իտիլտիքտէն սօնրա, զապըթաճա մէմալիքի Օսմանիէտէն Թարտ վէ իխրաճ օլունաճագ տըր։

19.— Տարպ ճէզասը միւտտաիի ումումի վէ եա վէքիլի իլէ Թապիպ հուզուրընտա վէ հապսխանէ տէրունինտէ, տարպը միւթէճավաըզ իլէ իճրա օլունուր, ֆագաթ հէր հալտէ Թապիպին իսթիհսա իտէճէկի մահէլլէ վուրուլմաեաճագ տըր։

20.— Տարպ ճէզասըյլա մահքիւմ օլան էշխասըն, հիւքմ օլունան տարպա տահամմիւլիւ, միւտտաիի ումումի նէզարէտինտէ Թապիպ րաբօրըյլա սապիթ օլտուղը Թագտիրտէ, միւթէհամմիլ օլտուղը գատար տարպ իտիլէրէք, Թէհամմիւլ օլընմաեան միգտար հագգընտա հէր աէնէյէ պէտէլ պաշգա իքի կիւն միւտտէթլէ հապս օլունաճագ տըր։

21.— Սէրսէրի վէ շիւպհէլի էշխաս հագգլարընտա իչպու գանունըն նէշրինտէն մուգատտէմ մէրի իւլ իճրա օլան պիլճիւմլէ ահքեամը նիզամիէ մէֆսուխ տըր։

22.— Տախիլիէ վէ Ատլիէ նէզարէթլէրի՝ իչպու գանունըն իճրաի ահքեամընա մէմուր տըր։

ԳԻԼԱԹԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

14 Մայիս 1909

	Ղշ.	Բր.
Թէվհիտ իտիլմիշ Էսհ. ում.	101	18
Ռումէլի չըմէնտըֆէրի Ֆր.	174	$12^1/_2$
Օսմ. Սիկիթ. չիրքէթի Լ. Օ.	4	27
Տէրիս. Թրամվայ գուբ.	7	
» » Թահվ ֆր.	490	
Ռէժի	15	35
Տէրսաատէթ Ռըխթըմ	450	
Տէրգօզ	311	
Անատօլը չըմէնտըֆէրի գուբ.	15	10
» » Թահ.	514	
Քրէտի Ֆօնսիէ էժիբսիէն Ա.	280	50
» » » Բ.	248	50

ԱԳՁԻԼԷՐԻՆ ՖԻԵԱԹԸ

Օսմ. լիրասը 100 ղշ. տան	Ղշ.	Բր.
Պէեազ մէճիտիյէ ֆարգը	108	4
Մէթալիք	101	
Բօլ	90	
Ֆրանսըզ ալթունը	87	9
Ինկիլիզ լիրասը	109	32
Դըրմից	50	
Ռուպլի քեաղըտ	8	66

Սահիպը իմթիեազ վէ մեսուլը ղազէթա
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԹՈԼԱՅԵԱՆ

ԻՍԹԱՐԷԽԱՆԷ
Պէյօղլունտա, Թագսիմ ճատտէսինտէ Ն. 65